

گزارش وال استریت ژورنال از بحران تازه انرژی

یک چهارم نفت جهان در تنگنا

روزنامه آمریکایی وال استریت ژورنال در گزارشی تحلیلی هشدار داده است که همزمانی اختلال در دو گذرگاه راهبردی تنگه هرمز و باب المندب، نزدیک به ۲۵ درصد از جریان تجارت نفت جهان را با تهدید مواجه کرده است؛ وضعیتی که می‌تواند صادرات نفت عربستان را با چالش‌های جدی روبه‌رو کرده و فشار تازه‌ای بر بازار جهانی انرژی وارد کند.

پایگاه اطلاع رسانی دریا و نفت: وال استریت ژورنال در گزارشی به قلم جورجی کانچف و سامر سعید، از پیچیده‌تر شدن شرایط صادرات نفت عربستان سعودی در پی تحولات اخیر منطقه خبر داده است. این گزارش می‌گوید حملات نیروهای مسلح یمن به کشتی‌های مرتبط با عربستان در دریای سرخ و تنگه باب المندب، مسیر جایگزینی را که ریاض برای دور زدن تنگه هرمز در نظر گرفته بود، با تهدیدی جدی مواجه کرده است. این روزنامه با اشاره به اهمیت دو آبراه راهبردی هرمز و باب المندب می‌نویسد، اختلال همزمان در این دو مسیر می‌تواند حدود یک‌چهارم عرضه نفت خام جهان را تحت تأثیر قرار دهد. بر اساس برآوردهای مطرح‌شده در گزارش، حدود ۲۰ درصد تجارت جهانی نفت از تنگه هرمز و نزدیک به ۵ درصد نیز از باب المندب عبور می‌کند.

تحلیلگران شرکت کشتیرانی کپلر نیز هشدار داده‌اند که ادامه اختلال در این دو شاهراه انرژی، پیامدهای گسترده‌ای برای بازار جهانی نفت خواهد داشت و می‌تواند زنجیره تأمین انرژی را با مشکلات بیشتری روبه‌رو کند. به نوشته وال استریت ژورنال، پس از مختل شدن تردد کشتی‌ها در تنگه هرمز، عربستان سعودی با استفاده از خط لوله شرق-غرب، نفت خام خود را به بنادر دریای سرخ منتقل و از آنجا از طریق باب المندب راهی بازارهای آسیایی می‌کند. این مسیر در ماه‌های اخیر نقش مهمی در حفظ صادرات نفت عربستان و جلوگیری از جهش بیشتر قیمت‌های جهانی ایفا کرده بود، اما اکنون با افزایش تهدیدهای امنیتی، کارایی آن نیز زیر سؤال رفته است.

داده‌های شرکت رهگیری کشتی وورنکسا نشان می‌دهد دست‌کم چهار نفتکش حامل نفت خام عربستان طی روزهای اخیر، پیش از ورود به باب المندب مسیر خود را تغییر داده و به سمت شمال و کانال سوئز حرکت کرده‌اند. در همین حال، عربستان برای کاهش آثار این اختلال، گزینه بارگیری نفت از بنادر مصر در ساحل دریای مدیترانه را نیز دنبال می‌کند. این تغییر مسیر باعث شده است حجم انتقال نفت از کانال سوئز در سه هفته نخست ماه ژوئیه به بالاترین سطح خود در دو سال و نیم گذشته برسد و استفاده از خط لوله سومد نیز افزایش یابد.

خط لوله سومد که دریای سرخ را به دریای مدیترانه متصل می‌کند، امکان انتقال نفت نفتکش‌های بسیار بزرگ را فراهم می‌سازد؛ کشتی‌هایی که به دلیل محدودیت‌های کانال سوئز قادر به عبور با بار کامل نیستند. با این حال، انتقال نفت از طریق این خط لوله مستلزم تخلیه و بارگیری مجدد محموله‌هاست؛ فرآیندی که علاوه بر زمان‌بر بودن، هزینه‌های حمل‌ونقل و بیمه را نیز به شکل محسوسی افزایش می‌دهد.

وال استریت ژورنال همچنین تأکید می‌کند که استفاده از مسیرهای جایگزین مانند کانال سوئز یا دماغه امید نیک، زمان رسیدن محموله‌های نفتی به بازارهای آسیایی را بین ۲۰ تا ۳۰ روز افزایش می‌دهد. افزون بر این، محدودیت‌های فنی کانال سوئز سبب شده است نفتکش‌های فوق‌سنگین ناچار شوند بخشی از محموله خود را در خلیج سوئز تخلیه کرده و از طریق خط لوله سومد یا با انتقال بار به کشتی‌های کوچک‌تر، مسیر خود را ادامه دهند.

براساس داده‌های شرکت مشاوره انرژی اسپکتز، عربستان از زمان آغاز درگیری‌ها، انتقال نفت از طریق خط لوله شرق-غرب را به حدود ۴.۹ میلیون بشکه در روز رسانده که معادل حدود ۵ درصد عرضه جهانی نفت است. از این میزان، روزانه حدود ۳.۵ میلیون بشکه از طریق باب المندب به مشتریان آسیایی صادر می‌شد، اما با افزایش تهدیدها در این آبراه، بخش عمده‌ای از صادرات نفت عربستان اکنون به مسیر محدود کانال سوئز وابسته شده است.

در بخش دیگری از این گزارش آمده است که تلاش‌های دیپلماتیک عمان و مصر برای کاهش تنش‌ها و ترغیب عربستان به پایان دادن به محاصره یمن تاکنون نتیجه‌ای نداشته و ریاض همچنان بر مواضع خود پافشاری کرده است. وال استریت ژورنال همچنین به نقل از منابع خود مدعی شده است که مقام‌های ایرانی هشدار داده‌اند در صورت تشدید عملیات نظامی آمریکا در منطقه، احتمال گسترش حملات به کشتی‌ها در دریای سرخ وجود دارد؛ موضوعی که می‌تواند نگرانی‌ها درباره امنیت کشتیرانی و ثبات بازار جهانی انرژی را تشدید کند.

این روزنامه در پایان می‌نویسد که با وجود تلاش عربستان برای یافتن مسیرهای جایگزین صادرات نفت، تداوم ناامنی در دریای سرخ و باب المندب، حفظ جریان صادرات این کشور را با چالش جدی مواجه کرده است. به اعتقاد تحلیلگران، در صورت ادامه این وضعیت، قیمت نفت ممکن است از مرز ۱۰۰ دلار در هر بشکه عبور کند و فشارهای تورمی تازه‌ای بر اقتصاد جهانی وارد شود.